

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : ... Bölge Adliye Mahkemesi 9. Hukuk Dairesi
HÜKÜM : Esastan ret

Taraflar arasındaki bonoya dayalı menfi tespit talebini, Bölge Adliye Mahkemesince yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davanın reddine karar verilmiştir.

Kararın davacı ... vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince başvurunun esastan reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye mahkemesi kararı, duruşma istemli olarak davacı ... vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildi. Duruşma için belirlenen 24.01.2023 günü başkaca gelen olmadığı yoklama ile anlaşılıp hazır bulunan davacı vekili Av. ... dinlenildikten sonra duruşmalı işlerin yoğunluğu ve süre darlığından ötürü işin incelenerek karara bağlanması ileriye bırakıldı. Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip, gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacılar vekili dava dilekçesinde; müvekkilleri ile davalı ...'in kardeş olduklarını, büyük ağabeyleriin 09.08.2012 tarihinde vefat ettiğini, müvekkilleri ile davalı ...'ın ağabeylerinin mirasçısı olduklarını, 20 yıl kadar önce muris ile davalı ...'ın dava dışı satıcıdan davalı ... için gübre satın aldıklarını ve gübre bedeli için murisin teminat senedi düzenleyerek satıcıya verdiğini, davalı ...'ın 6 ay kadar önce satıcıya ödeme yaparak senedi iade aldığını ve bu boş senedi 150.000,00 TL bedelli ve 15.07.2011 tanzim tarihli olarak düzenleyerek kiracısı ve komşusu olan diğer davalı ...'e ciro ettiğini ve bu davalının senedi icraya koyduğunu ileri sürerek müvekkillerinin borçlu olmadığını tespitini talep etmiştir.

II. CEVAP

1.Davalı ... vekili cevap dilekçesinde; müvekkilinin iyi niyetli 3 üncü kişi konumunda olduğunu, davalıdan haricen taşınmaz satın aldığını ve bir bedel ödediğini, ödediği bedel karşılığında kendisine senet verildiğini taşınmazın tapuda devrinin yapılamaması üzerine ödediği bedelin iadesi için senedi icraya koyduğunu ve diğer davalı ...'ın da icra takibinin borçlusunu savunarak davanın reddini istemiştir.

2.Davalı ... vekili cevap dilekçesinde; senedin müvekkilinin abisi tarafından borcuna karşılık müvekkiline verildiğini, diğer davalı ...'ın müvekkilinin kiracısı olduğunu, kendisine harici sözleşme ile ev sattığını, ...'ın satın aldığı evin parasını ödediğini ve müvekkilinin senedi cirolayarak ona verdiğini ancak tapuda devir gerçekleşmediği için ...'ın senedi icraya koyduğunu savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davacının dava konusu senedin davalılar tarafından düzenlendiğinden bahisle savcılığa suç duyurusunda bulunduğu, soruşturma dosyasında alınan raporlar ve savcılık kararı, senede karşı senetle

konusu senedin davalılar tarafından düzenlendiğinden bahisle savcılığa suç duyurusunda bulunduğu, soruşturma dosyasında alınan raporlar ve savcılık kararı, senede karşı senetle ispat kuralı, yine her ne kadar davalı ... ile davacılar yakın akraba olsalar da hukuki ilişki senede bağlanmış olmakla karşı iddianın da senetle ispatının gerektiği, ispat yükü kendisinde olan davacıların davasını ispatlayamadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı ... istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. İstinaf Sebepleri

Davacı ... vekili istinaf dilekçesinde özetle; davanın sadece savcılık soruşturma dosyası gerçeğine indirgenip takipsizlik kararı verilmesi gerekçe gösterilerek davanın reddine karar verilmesinin hatalı olduğunu, tarafların kardeş olup olmadıkları ve borçluin hangi tarihte öldüğünün saptanması gerekirken bu hususun yerine getirilmediğini, delil olarak dayanılan Niğde 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2010/466 E. sayılı dosyası celbedilip tetkik edilmeden karar verildiğini, tanık olarak dinlenen ...'nın beyanının nazara alınmadığını, tanık beyanının olayı aydınlatacak nitelikte olduğunu, davalıların yakın arkadaş olduğunu ve aralarında kiracılık ilişkisi bulunduğunu, bu nedenle somut olayda iyi niyetli ciranta olgusunun da bulunmadığını, davalıların birlikte hareket ettiğini, bonoda tanzim tarihi olarak 15.07.2011 tarihinin bulunduğunu ancak bonoda damga pulunun olduğunu, damga pulunun yaklaşık 15 seneden beri kullanılmadığını, bu durumun iddialarını kanıtlar nitelikte olduğunu, bononun sonradan doldurulduğunu, yazı ve rakamların değişik el ürünü olduğu yönündeki iddialarının araştırılmadığını, senet keşidecisinin bu miktar bir senedi imzalayacak ekonomik durumu ve ticareti olmadığını, keşidecinin mali ve sosyal durumunun araştırılmadığını, daire satışında bono kullanılmadığını, kredi veya nakit kullanıldığını, bu sebeple davalıların savunmasının hayatın olağan akışına uygun olmadığını belirterek kararı istinaf etmiştir.

C. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile menfi tespit davasında ispat yükü kural olarak alacaklıda olmasına rağmen kambiyo senetleri sebepten mücerret olduğundan borçlu olmadığını ispat yükümlülüğünün borçlu davacıya ait olduğu, davacının bononun teminat bonusu olduğunu, gerçek bir borcu yansıtmadığını 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 200 ve 201 inci maddeleri gereği yazılı delil ile ispatlaması gerektiği, her ne kadar davacılar ile davalı ... ve yine senedi düzenleyen muris Karademir kardeş olsalar da kardeş olan kişiler arasında senet ilişkisi kurulduğu anlaşıldığından davacının iddiasını tanık beyanı ile ispatının mümkün olmadığı, senede karşı senetle ispat kuralı gereği tanık beyanlarının hükme esas alınmasının da mümkün olmadığı, bono üzerinde damga pulu olmasının ispat yükünü ters çevirmediği, davacı tarafça bonodaki borçlu imzasına itiraz edilmediğinden bono üzerindeki yazı ve rakamlar üzerinde inceleme yapılmamasının sonuca bir etkisi bulunmadığı, davacı tarafça yemin deliline de dayanılmadığı gerekçesiyle davacı ... vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı ... vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davacı ... vekili temyiz dilekçesinde özetle; istinaf dilekçesindeki sebepleri tekrar ederek kararın bozulmasını istemiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Dava, bonoya dayalı menfi tespit istemine ilişkidir. Uyuşmazlık bononun sıhhati ve davacıların bono sebebiyle borçlu olup olmadığı noktasında toplanmaktadır.

2. İlgili Hukuk

6100 sayılı Kanun'un 369 uncu maddesinin birinci fıkrası, 370, 371, 200 ve 201 inci maddeleri.

3. Değerlendirme

1.Bölge adliye mahkemelerinin nihai kararlarının bozulması 6100 sayılı Kanun'un 371 inci maddesinde yer alan sebeplerden birinin varlığı hâlinde mümkündür.

2. Temyizen incelenen karar, tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dayandıkları belgelere, uyuşmazlığa uygulanması gereken hukuk kuralları ile hukuki ilişkinin nitelendirilmesine, dava şartlarına, yargılama ve ispat kuralları ile kararda belirtilen gerekçelere göre usul ve kanuna uygun olup davacı ... vekili tarafından temyiz dilekçesinde ileri sürülen nedenler kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeple;

Temyiz olunarBölge Adliye Mahkemesi kararının 6100 sayılı Kanun'un 370 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca ONANMASINA,

Aşağıda yazılı temyiz giderinin temyiz edene yükletilmesine,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

26.01.2023 tarihinde oy çokluğuyla karar verildi.

(Karşı Oy)

K A R Ş I O Y

Dava, kambiyo senedine dayalı icra takibi üzerine İİK 72 maddesine müstenit menfi tesbit istemine ilişkindir.

Davacılar, muris Karademir ile bono lehtarını ...'in kardeş olduklarını, 20-25 yıl kadar önce davalının Turhan köyünde çiftçilik yapmakta iken Subaşı Petrol Sahibi...'ndan 3.500 kg gübre aldığını, İhsan Subaşı'nın muris'den teminat senedi istemesi üzerine murisin damga pulu yapıştırılmış boş bonoya imzalayarak...'na verdiğini, adı geçeninde

bonoya murisin adı ve soyadı ile köyünü kendi el yazısı ile yazdığını, bononun diğer kısımlarının boş olduğunu 10 yıl kadar önce de ...'in gübre bedelini...'ya ödeyerek bonoyu aldığını, daha sonra bononun ... tarafından doldurularak kiracısı olan ...'e ciro ettiğini, hamilin de iyi niyetli olmadığını beyanla bono nedeniyle murisin borçlu olmadığını tesbitine karar verilmesini istemişlerdir.

Takip ve dava dayanağı bono, 15.07.2011 tanzim, 15.10.2011 vade tarihli 150.000,00 TL bedelli, borçlusu Karademir, alacaklısı ... olan, lehtar tarafından ...'e ciro edilen ve adı geçen tarafından da Niğde 1. İcra Müdürlüğünün 2013/5834 sayılı dosyasında takibe konu edilen ve üzerine damga pulu ilsak edilmiş olan bonodur.

6102 sayılı TTK 776 maddesinde bononun unsurları sayılmış olup. (f) fıkrasında belirtilen düzenleme tarihi bononun zorunlu unsurları arasındadır. Tanzim tarihi taşımayan bir senet bono niteliğini haiz değildir.

15.07.2011 tanzim tarihli, dava konusu bono üzerinde damga pulu mevcut olup, 4962 sayılı Yasa'nın 12. maddesi hükmü ile 07.08.2003 tarihinden itibaren bonolara damga pulu yapıştırılması zorunluluğuna son verilmiştir.

Hiçbir zorunluluk ve gereklilik de bulunmadığı halde, 07.08.2003 tarihinden 8 yıl sonra düzenlenen dava konusu bonoya damga pulu yapıştırılmasının haklı ve kabul edilebilir hiçbir izahı yoktur. Zaten bu konuda davalı da tatmin edici hiçbir açıklama getirememiştir.

Bu durumda belgenin 07.08.2003 tarihinden önce düzenlenmesi nedeniyle üzerindeki 15.07.2011 tanzim tarihi gerçeğe aykırı olup, bononun tanzim tarihi bulunmamakta, bu nedenle kambyo senedi niteliğini de taşımamaktadır.

Davacıların temyiz kanun yolu başvurusunun kabulü ile geçerli bir tanzim tarihi taşımayan, bu nedenle bono niteliği taşımayan belge nedeniyle davacıların menfi tesbit davasının kabulüne karar verilmek üzere Bölge Adliye Mahkemesi kararının bozulmasına karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde bu yöne ilişkin davacıların temyiz isteminin reddi ile Bölge Adliye Mahkemesi kararının onanmasına ilişkin sayın çoğunluk görüşüne karşıyım.